

«Дефіцит співробітників може мати ефект доміно» — Тетяна Петрук в коментарі для Bloomberg про брак персоналу, з яким стикається Україна

Провідне світове бізнес-видання Bloomberg присвятило статтю дефіциту робочої сили, який починає відчуватися в Україні. Серед головних експертів видання з цієї теми від великого бізнесу була Тетяна Петрук, директорка зі сталого розвитку і взаємодії з персоналом Групи Метінвест, яка розповіла про виклики у сфері залучення персоналу, що постали перед компанією під час війни.

Відтік робочої сили, що послабив українські збройні сили, які стримують наступ росії на полі бою, також сприяє зниженню продуктивності на заводах, будівельних майданчиках, шахтах й ресторанах країни, постраждалої від війни.

Дефіцит кадрів став однією з головних проблем бізнесу, який намагається наймати працівників, адже пошук роботи забирає дедалі більше енергії в менеджерів. Під час війни заробітна плата перевищила рівень до російського вторгнення у лютому 2022 року. Закон про мобілізацію, який набув чинності минулого місяця, має на меті поповнити лави української армії сотнями тисяч військовослужбовців. Проте брак працездатних чоловіків і жінок стає ударом для великого й малого бізнесу, що є основою економіки воєнного часу.

Для президента Володимира Зеленського, який працює над поповненням збройних сил, водночас гарантуючи, що дефіцит не зашкодить економіці, яку він має утримувати на плаву, це головоломка.

«Зараз у нас війна на виснаження. Дуже важко обирати між маслом і зброєю», — зазначає заступник голови НБУ Сергій Ніколайчук в інтерв'ю у Києві.

Проблема лише загострюватиметься, адже російське вторгнення триває вже третій рік. І Україна буде змушена заповнювати прогалину, яку залишили мільйони людей, що виїхали з країни, пішли до армії або загинули в бою. Поки українські військові намагаються утримати лінію фронту від нового російського наступу, економіка України, яка втратила чверть свого виробництва від початку вторгнення, ризикує ще більше ослабитися через скорочення кадрів.

За словами Ніколайчука, падіння економічного виробництва проти 2021 року, пов'язане зі скороченням кадрів, становитиме близько 27% від довоєнного рівня. Крім понад 6 мільйонів людей, які втекли від війни, ситуацію ускладнюють чоловіки, що зникли у тіншовій економіці та ухилиються від мобілізації.

Це політичний виклик, який неможливо подолати за допомогою союзників, що постачають амуніцію й засоби протиповітряної оборони. Люди — обмежена категорія, яка надає перевагу росії з її величезними ресурсами.

Хто працюватиме?

Група Метінвест, що налічує майже 60 000 працівників і прагне закрити 4 000 вакансій, зіткнулася з проблемою пошуку працівників на мартенівське виробництво комбінату в Запоріжжі, розташованому на південному сході країни.

Тетяна Петрук, директорка зі сталого розвитку і взаємодії з персоналом Групи Метінвест, розповіла, що пошук 89 працівників зайняв три місяці інтенсивної роботи, а в мирний час тривав би місяць. Перш ніж починати відновлювати виробничі потужності, що постраждали під час війни, компанія має спочатку набрати персонал.

«Не сировинні ресурси, не обладнання, не техніка — пріоритетне питання: хто працюватиме й чи зможемо ми знайти цих людей», — зазначила Тетяна Петрук.

Процес працевлаштування ускладнює й те, що чоловіки неохоче йдуть працювати до великих компаній, які є мішенню для військкоматів. За словами Петрук, якимось працівники військкоматів «роздавали повістки на прохідних — навіть нашим кандидатам на працевлаштування». Вона зазначила, що близько 15% працівників Метінвесту мобілізовано.

Згідно з опитуванням, проведеним київським Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій на початку цього року, ця проблема посідає друге місце після зростання витрат українських компаній. Близько половини опитаних зазначили, що відчувають дефіцит персоналу.

Міністерство економіки, Міністерство фінансів та Міністерство оборони України відмовилися коментувати це питання.

Заробітна плата зростає

Результатом дефіциту кадрів є різке зростання заробітних плат у воєнний час, оскільки роботодавці підвищують виплати, щоб утримати працівників, які залишилися. Попри зниження інфляції до 3% проти 27% на піку після вторгнення, Національний банк України відзначив це явище у звіті про інфляцію, передбачаючи, що заробітна плата, скоригована з урахуванням зростання цін, перевищить довоєнний рівень наступного року.

Володимир Ланда, старший економіст київського Центру економічних стратегій, вважає, що уряд має враховувати потреби бізнесу навіть під час посилення війська.

«Причина проста: Україна не має досить коштів, щоб значно збільшити своє військо», — зазначив Ланда.

Закон про мобілізацію дає критично важливими для економіки підприємствам можливість зберегти колективи, дозволяючи бронювати до 50% своїх працівників від призову до армії.

Та українці вже відчувають цю проблему. В КП «Київський метрополітен» заявили, що незабаром кількість поїздів скоротиться, оскільки міграція та призов до війська спричинили «значний дефіцит» працівників. Очікується, що ситуація погіршиться, коли більше людей приєднається до армії. У Миколаєві, розташованому на півдні країни поблизу лінії фронту, внаслідок мобілізації водіїв скоротили автобусне сполучення, повідомив «Суспільному» міський голова Олександр Сенкевич.

Для Іларіона Саука, співвласника кількох ресторанів у Києві, кадрове питання є одним із найголовніших у списку його проблем. Насамперед це брак персоналу на таких роботах, як приготування їжі та прибирання, багато з яких виконували жінки, що виїхали з країни.

Інша проблема — мобілізація, внаслідок якої штат скоротився приблизно на десяту частину. За його словами, багато чоловіків не наважуються працювати далеко від дому, адже вони постійно перебувають під прицілом військкоматів.

«Іноді власникам доводиться самим мити посуд», — розповів Саук в інтерв'ю.

Під столом

Юлія Кузенкова, керівниця проєктів київської рекрутингової агенції Resorcer, зазначила, що компанії все частіше працевлаштовують чоловіків як підрядників або постачальників. Адже більшість із них не хоче виконувати вимоги щодо оновлення своїх персональних даних, які можуть використовувати рекрутингові агенції.

За її словами, багато хто також наймає жінок на посади, які раніше обіймали переважно чоловіки. Наприклад, у гірничодобувній промисловості, залучаючи студентів або працевлаштовуючи іноземних працівників, а також мігрантів із Туреччини.

«Компанії зосереджуються або на навчанні та розвитку вже наявного персоналу, або на

працевлаштуванні студентів. Вони формують свій кадровий резерв», — розповіла Кузенкова.

Тетяна Петрук із Метінвесту зазначила, що дефіцит може мати ефект доміно: зменшиться податкова база, що зрештою зашкодить військовим цілям. Бізнес буде змушений скоротити виробництво.

«Якщо призов триватиме таким чином, ми будемо змушені зупинити деякі процеси або виробничі потужності, тому що нам фізично не вистачатиме працівників», — сказала вона.

|

[Bloomberg](#)

<https://metinvestholding.com/ua/media/news/deficit-sprobnikv-mozhe-mati-efekt-domno-tetyana-petruk-v-komentar-dlya-bloomberg-pro-brak-personalu-z-yakim-stikatjsya-ukrana>